

WATER- EN ROOFVOGELTELLING JANUARI 1989

Piet van Vliet

Inleiding

Dit verslag geeft de telresultaten van en een korte beschouwing over deze jaarlijks uitgevoerde telling. De telling wordt steeds gehouden in het kader van een internationale watervogeltelling. Daar het maar een momentopname betreft, geeft het een onvolledig beeld van de in onze regio in januari voorkomende aantallen watervogels. Daarom wordt ook het gemiddelde over de afgelopen 3 jaar (1987 t/m 1989) gegeven. In het gemiddelde is 1989 zelf dus ook betrokken. Daarnaast zijn nog enkele grafieken over de afgelopen vijf jaar opgenomen. Over het algemeen blijkt, dat 1989 laag scoort.

Telperiode en telgebied

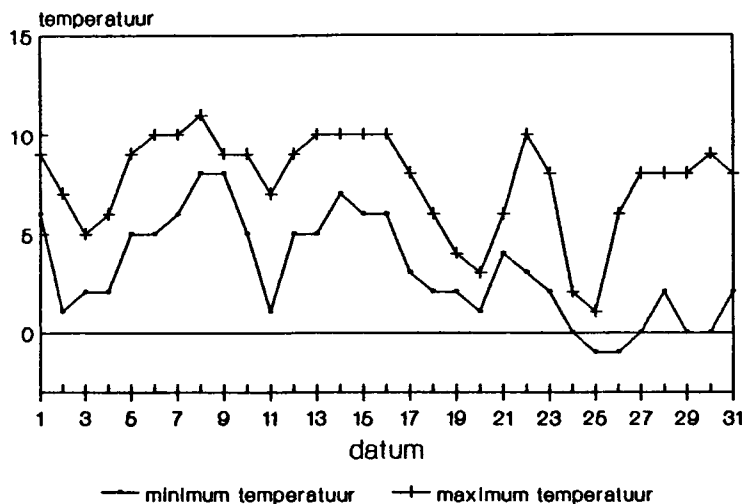
In 1989 werd de internationale midwintertelling in de periode 10-25 januari gehouden, met als voorkeursperiode het weekend van 14/15 januari. Bijna het hele gebied van de vogelwerkgroep is geteld, met de nadruk op die delen waar watervogels vooral voorkomen. In de detailgebieden is, net als vorig jaar, onze regio onderverdeeld, waardoor enig inzicht in de spreiding kan worden verkregen. Een deel van de Haarlemmermeer is helaas niet geteld.

Het weer

Januari 1989 leek enigszins op januari 1988: zacht en overheersende zuidwestenwinden. Er viel echter veel minder regen en al helemaal geen sneeuw. Het was zelfs gemiddeld zeer zonnig, hetgeen meestal gepaard gaat met lagere temperaturen. De gemiddelde temperatuur was echter 4,5 gr. C., tegen 2 gr. C. normaal. Minimum- en maximum-temperaturen waren -1 en +11 °C. De totale neerslag was ruim 20 mm. tegen ruim 60 mm. gemiddeld. Het weer in het telweekend zelf was niet ongunstig, al stond er een stevige bries. In de grafiek (fig. 1) is het temperatuurverloop over de hele maand aangegeven.

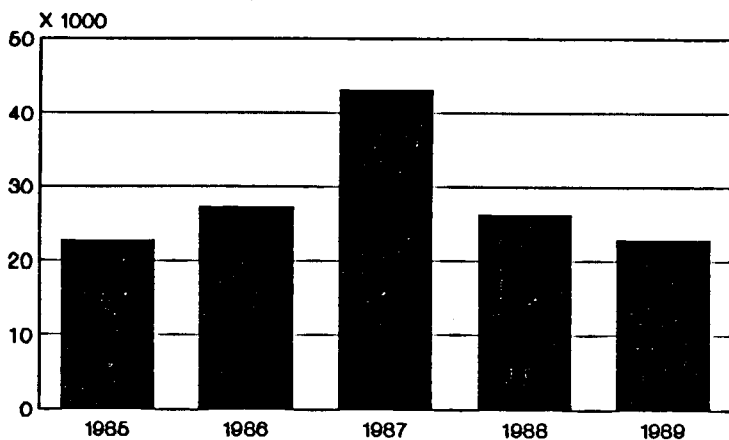
Bijzonderheden watervogels

Lage totalen dus. Zoals reeds is aangegeven, is niet precies hetzelfde gebied geteld. De invloed van het niet tellen van een deel van de Haarlemmermeer vindt vooral zijn weerslag in

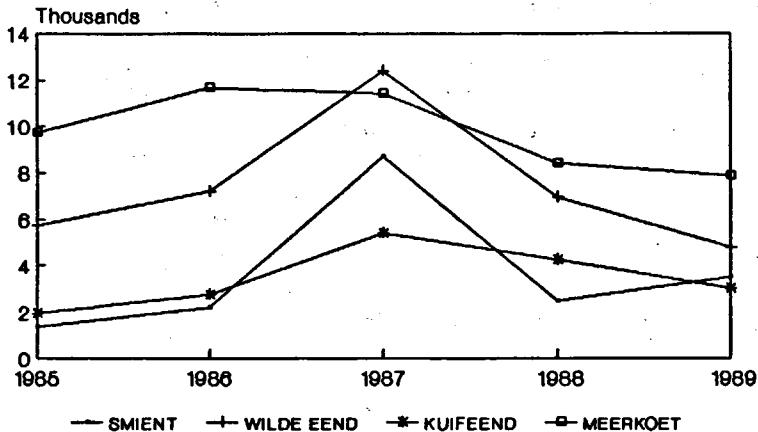
Figuur 1. Temperatuur in januari 1989.

de aantallen van de Wilde Eend en de ganzen. Vorig jaar werden er nl. 800 Wilde Eenden, 570 Rietganzen en 30 Kolganzen in deze polder geteld. Kijken we naar de grafiek waarin de totalen van de watervogels over de laatste vijf jaar zijn uitgezet (fig 2), dan blijkt 1989 niet zozeer op te vallen, maar is het vooral 1987 dat er uitsteekt. Dit is ook nog eens zichtbaar gemaakt

Figuur 2. Totaalaantallen watervogels 1985 t/m 1989.

voor de vier soorten die het meest talrijk waren, nl. in de volgorde van talrijkheid: Meerkoet, Wilde Eend, Sniënt en Kuifeend. In de betreffende grafiek (fig. 3) zien we een bijna identiek patroon voor deze soorten, met hoge aantallen in 1987,

Figuur 3. Aantalsverloop vier talrijkste watervogels.

Duidelijk is, dat deze vier soorten de andere soorten overstemmen. Niet alle soorten lopen in aantal terug. In de detailtabel over 1989 (tabel 1) kan dat nog eens bekeken worden. Daarbij is een aantal soorten het vermelden waard. Leuke aantallen voor o.a. de Nijlgans, Slobeend en m.n. het Waterhoen. Deze waren nog niet eerder zo "massaal" geteld. Van het Waterhoen werden de meeste exemplaren aangetroffen in het binnenduinrandgebied. Opvallend weinig aanwezig waren de Wilde Zwaan en de zaagbekken. Verder heeft veel met toeval te maken, vooral bij de kustvogels. Er waren bijv. meer Eidereenden dan gemiddeld, maar bijna geen Middelste Zaagbekken.

Tenslotte nog even de spreiding over de regio. Het recreatiegebied Spaarnwoude was vorig jaar ook al goed voor meer dan 8000 exx.; nu is het met bijna 9000 exx. het beste gebied, met ook nog eens een grote verscheidenheid aan soorten.

Tabel 1. Aantallen watervogels januari 1989.

Soortnaam	Gem. 87-89	Tot. 1989	Tot. AWD	Tot. IJm.	Tot. Recr.	Tot. H'meer	Tot. Rest
Roodkeelduiker	2	2	0	2	0	0	0
duiker spec.	1	0	0	0	0	0	0
Dodaars	99	129	64	8	48	2	7
Fuut	316	296	10	70	54	85	77
Roodhalsfuut	1	0	0	0	0	0	0
Geoorde Fuut	1	1	0	0	0	0	1
Aaalscholver	132	126	0	28	80	6	12
Blauwe Reiger	123	113	36	11	24	4	38
Knobbelzwaan	278	200	63	4	76	11	46
Kleine Zwaan	3	3	0	0	3	0	0
Wilde Zwaan	87	16	16	0	0	0	0
Rietgans	388	60	0	0	60	0	0
Kolgans	10	0	0	0	0	0	0
Grauwe Gans	20	1	0	0	0	0	1
Soepgans	32	42	0	0	0	0	42
Rotgans	1	2	0	1	1	0	0
Gans spec.	9	0	0	0	0	0	0
Nijlgans	63	140	0	4	123	0	13
Casarca	1	1	0	0	1	0	0
Bergeend	44	37	0	0	35	0	2
Mandarijneend	1	3	2	0	0	0	1
Smient	4879	3473	0	0	3473	0	0
Krakeend	254	288	115	9	164	0	0
Wintertaling	241	241	48	0	193	0	0
Wilde Eend	8039	4773	381	325	1545	1086	1436
Soepeend	355	126	0	0	0	0	126
Pijlstaart	2	5	5	0	0	0	0
Slobeend	73	173	33	0	57	0	83
Krooneend	2	1	0	0	0	0	1
Tafeleend	618	557	358	0	94	47	58
Witoogeend	1	1	0	0	0	0	1
Kuifeend	4215	2996	915	418	890	595	178
Toppereend	15	0	0	0	0	0	0
duikeend spec.	2	5	0	0	0	0	5
Eidereend	86	147	0	147	0	0	0

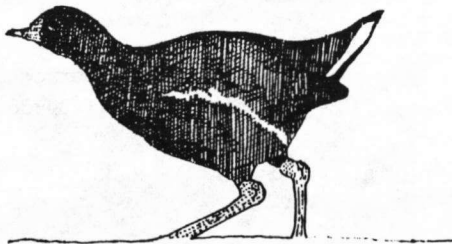
Tabel 1 (vervolg).

Soortnaam	Gen. 87-89	Tot. 1989	Tot. AWD.	Tot. IJm.	Tot. Recr.	Tot. H'meer	Tot. Rest
IJseend	0	1	0	0	0	0	1
Zwarte Zeeëend	9	0	0	0	0	0	0
Grote Zeeëend	2	1	0	1	0	0	0
Brilduiker	102	78	71	0	1	1	5
Nonnetje	55	30	30	0	0	0	0
Middelste Zaagb.	134	6	0	6	0	0	0
Grote Zaagbek	139	64	56	2	2	0	4
Waterral	3	2	2	0	0	0	0
Waterhoen	573	823	28	107	65	46	577
Meerkoet	9230	7869	1567	393	1730	2928	1251
Totalen	30719	22832	3800	1536	8719	4811	3966

Bijzonderheden roofvogels

Omdat als vanouds, toen het nog een landelijke telling was, zoveel mogelijk roofvogelwaarnemingen worden meegenomen, bevat dit verslag ook de resultaten daarvan. Bij de gemelde aantallen moet echter bedacht worden, dat het vooral een indicatie is, van wat je toevallig aan roofvogels kunt zien tijdens een doorsnee watervogeltelling. Alleen van de AWD zijn de cijfers een redelijke weergave voor de werkelijke totalen in dat gebied. Vooral door de talrijke Sperwers en Torenvalken springt 1989 er goed uit. Opvallend is ook, dat van twee plaatsen Ransuilwaarnemingen zijn doorgegeven en dat er waarnemingen zijn van een Bruine Kiekendief en een Smelleken. De spreiding over de regio komt vrijwel overeen met die van vorig jaar. Zie verder tabel 2.

In 1989 is een groot aantal Waterhoentjes geteld. Tekening:
Guido van Leeuwen.

Tabel 2. Aantallen roofvogels januari 1989.

Soortnaam	Gem. 87-89	Tot. 1989	Tot. AWD	Tot. IJm.	Tot. Recr.	Tot. H'meer	Tot. Rest
Bru. Kiekendief	0	1	0	0	0	1	0
Bla. Kiekendief	6	7	4	0	1	2	0
Havik	2	3	0	0	0	0	3
Sperwer	29	40	30	0	3	0	7
Buizerd	21	18	12	0	2	1	3
Torenvalk	18	24	2	0	7	6	9
Smelleken	0	1	0	0	0	0	1
Ransuil	1	3	0	0	1	2	0
Totalen	77	97	48	0	14	12	23

Tot slot

Alle deelnemers worden bedankt voor hun inspanningen. Deze keer hebben (weer) meegedaan:

R. van Beusekom	F. Hieselaar	A. Nusse
F. & T. Bloem	G. Hogendorp	H. Schouten
H. Boddeke	A. v. Holland	R. Smit
T. v.d. Boomen	E. v. Huyssteeden	J. Stuart
F. Cottaar	B. Hoogesteeger	H. Vader
J. Diemeer	P. de Jong	T. Visser
E. Dijkstra	P. Kok	W. v. Vlaardingen
H. Groot	Z. Kottman	P. v. Vliet
R. de Haas	C. Looy	J. Weyers
H. & T. Heidweiller	R. Luntz	

Een ieder is hierbij uitgenodigd voor de volgende telling.

In 1990 is het voorkeursweekend 13/14 januari.

Literatuur

Vliet, P. van 1989. Watervogel- en roofvogeltelling januari 1988.

Fitis (25) 1: 34-38.